

هدف در تفسیر تنزیلی، کشف مهندسی قرآن است

در جلسه نقد و بررسی کتاب «تفسیر تنزیلی» که در سرای اهل قلم بیان شد حجت الاسلام بهجت پور گفت: هدف در تفسیر تنزیلی، کشف مهندسی قرآن است.

در جلسه نقد و بررسی کتاب «تفسیر تنزیلی» که در سرای اهل قلم بیان شد حجت الاسلام بهجت پور گفت: هدف در تفسیر تنزیلی، کشف مهندسی قرآن است.

به گزارش خبرگزاری مهر، «تفسیر تنزیلی» که در گروه علمی تفسیر و علوم قرآن شانزدهمین همایش کتاب سال حوزه به عنوان اثر شایسته تقدیر شناخته شده است، اصول تحول فرهنگی قرآن را با تاکید بر ضرورت مطالعات در قرآن به صورت نزول تدریجی بیان می کند. این کتاب که تاکنون ۳ جلد آن منتشر شده، مجموعه مباحث نظری را درباره تفسیر نزولی قرآن در بخش هایی مانند مبانی، اصول و قواعد مطرح می سازد و در موخره نیز فواید دست یافته های مطالعات را بیان می کند.

جلسه نقد و بررسی کتاب «تفسیر تنزیلی» با حضور حجت الاسلام عبدالکریم بهجت پور؛ مؤلف کتاب، دکتر عبدالهادی فقهی زاده، دکتر مجید فلاح پور و هاجر خاتون قدمی در سرای اهل قلم برگزار شد. حجت الاسلام عبدالکریم بهجت پور مؤلف کتاب «تفسیر تنزیلی» با بیان این که در مطالعات اسلامی، جای روش هایی که از دین گرفته شده باشد، خالی است گفت: در زمینه مطالعات روش در انتقال فرهنگی به جامعه، کاری صورت نگرفته. همچنین این موضوع که مجموعه عناصر و مفاهیم اسلامی در چه نسبتی با یکدیگر در حوزه دین مطرح می شوند، بررسی نشده. فقط دو - سه دهه است که روی این مسائل تمرکز کرده ایم.

بهجت پور همچنین گفت: برای این که پیام های نزول تدریجی را بفهمیم باید ترتیب طبیعی نزول را مطالعه کنیم. کتاب تفسیر تنزیلی هم اصول تحول فرهنگی را با توجه به نزول تدریجی قرآن کریم مطرح می کند.

دکتر عبدالهادی فقهی زاده عضو هیات علمی دانشکده الهیات دانشگاه تهران نیز در ابتدای سخنانش به مزایای کتاب «تفسیر تنزیلی» پرداخت و توضیح داد: نکته های بسیار ارزنده ای در این تفسیر هست که این کتاب را بسیار ارزشمند می کند. مؤلف با شجاعت علمی به این موضوع وارد شده و حتی با توجه به پیشینه علمی که دارد، به منابع هم ارجاع نداده است. فقهی زاده ادامه داد: این تتبع گسترده و قدرت ذهنی مانع نمی شود که مؤلف، نظریات بزرگان تفسیر در تاریخ اسلام، بزرگان تفسیر تاریخ تشیع و حتی علمای جدید را نقد و ارزیابی نکند. این هم جنبه مثبت کتاب است.»

عضو هیات علمی دانشکده الهیات دانشگاه تهران همچنین درباره سایر مزایای کتاب «تفسیر تنزیلی» نیز گفت: «مهم ترین دستاورد و ثمره علمی پابیندی به روش تفسیر تنزیلی این است که قرآن چگونه خواسته ما تربیت شویم. روش مندی متن محور هم مزیت دیگر کتاب به شمار می رود.»

وی همچنین پیشنهاداتی را درباره این کتاب مطرح و بیان کرد: مؤلف در کتاب، اولویت را به «اعتبار» داده است. اما مفهوم اعتبار در تفسیر تنزیلی باید روشن شود. اعتبار می تواند درباره لزوم و قطعیت مطرح شود که اگر این طور باشد، چنین هدفی قابل دستیابی نیست.

فقهی زاده ادامه داد: اعتبار می تواند برای صحت و کارآمدی باشد که در این صورت قابل قبول است. همچنین اگر اعتبار به معنای سودمندی و فایده رسانی باشد، باز هم قابل قبول است.

وی در بخش دیگری از سخنانش با اشاره به این موضوع که قرآن، به صورت سوره سوره نازل شده، نه آیه آیه، گفت: ادعای مؤلف کتاب این است که اولویت در تفسیر با تفسیر ترتیب نزولی است که بسیار مفید است، اما این ترتیب باید قابل اثبات و قابل دستیابی باشد. دستیابی به قطعیت و اثبات نزول طبیعی دشوار است.

دکتر مجید فلاح پور عضو هیات علمی دانشگاه امام حسین(ع) نیز که به عنوان منتقد در این نشست حضور داشت، با تاکید بر این موضوع که اگر به روش تنزیلی به تفسیر قرآن بپردازیم به صحت نزدیک تر است، گفت: فی نفسه این که یک کتاب مورد نقد قرار می گیرد، نشان دهنده اهمیت کتاب و اهمیت موضوع آن است. مزیت اصلی کتاب تفسیر تنزیلی این است که کتابی که به صورت روش مند به مباحث نظری پرداخته باشد، وجود ندارد و تفسیر تنزیلی در این زمینه اولین کتاب است.

فلاح پور همچنین گفت: اشکال کلی کتاب، اشکال ساختاری است. به فهرست کتاب که نگاه کنیم، با مبحث «فواید» روبرو می شویم که در کنار «اصول»، «مبانی» و «قواعد» قرار گرفته. من فکر می کنم جای «فواید» در فصل اول و در کنار اهمیت موضوع است.

وی همچنین در بخش دیگری از سخنانش نیز بیان کرد: حد و مرز بحث های نظری با بحث هایی که در علوم کاربردی صورت گرفته، تفکیک نشده است. همچنین جای نتیجه گیری در این کتاب، خالی است.

حجت الاسلام بهجت پور مؤلف کتاب «تفسیر تنزیلی» در این نشست در پاسخ به برخی از انتقادات نسبت به این کتاب گفت: «منظور از اعتبار در این کتاب، اعتباری است که بتواند صحت و کارآمدی را توضیح بدهد.»

بهجت پور همچنین بیان کرد: هدف ما در تفسیر نزولی، کشف مهندسی قرآن است. در سیر نزولی قرآن، مراحل جذب افراد از جاهلیت تا رساندن آن ها به ایمان بررسی می شود.

گفتنی است جلد چهارم و پنجم کتاب «تفسیر تنزیلی» در دست چاپ است. به گفته مؤلف، این کتاب قرار است تا ۲۰ جلد ادامه داشته باشد.